

Stanovisko k přepravě intoxikovaných osob do záchytné stanice obecní policií, odmítnutí přijetí takové osoby do záchytné stanice a další postup obecní policie

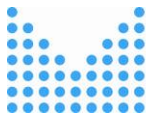
Ministerstvo vnitra, odbor bezpečnostní politiky obdržel tyto dotazy:

- 1) Osobu, u které byly zcela naplněny důvody a podmínky pro její odvoz do PZS, není možné převést do „spádové“ PZS z důvodu předem telefonicky zjištěného naplnění kapacity PZS, přičemž PZS „nespádová“ odmítá pacienta z jiného kraje přijmout (oficiálním důvodem odmítnutí je plná kapacita zařízení).
- 2) Osoba, u které byly zcela naplněny důvody a podmínky pro její odvoz do PZS, nebyla (po uskutečnění převozu do PZS) z rozhodnutí lékaře PZS do zařízení přijata z kapacitních důvodů.
- 3) Osoba, u které byly zcela naplněny důvody a podmínky pro její odvoz do PZS, nebyla z rozhodnutí lékaře PZS do zařízení přijata z důvodů, které nejsou v žádném právním předpisu zakotveny – např. „pacient nespolupracuje“.
- 4) Osoba, u které byly zcela naplněny důvody a podmínky pro její odvoz do PZS, nebyla z rozhodnutí lékaře PZS do zařízení přijata ze zákonných důvodů dle § 89b odst. 2 písm. a) zákona č. 373/2011 Sb.
- 5) Osoba, u které byly zcela naplněny důvody a podmínky pro její odvoz do PZS, nebyla z rozhodnutí lékaře PZS do zařízení přijata ze zákonných důvodů - absence některé z podmínek kumulativně stanovených v § 89b odst. 1 zákona č. 373/2011 Sb.,

ke kterým, z hlediska své věcné působnosti v oblasti obecní policie a s ohledem na dostupné informace, sděluje následující:

Problematiku protialkoholní a protitoxikomanické záchytné služby upravuje primárně zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o SZS“) a provádění úkonů spojených s předmětnou problematikou oprávněnými subjekty pak zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „tabákový zákon“). Oba zákony spadají do věcné působnosti Ministerstva zdravotnictví. Z tohoto úhlu pohledu tedy doporučujeme dotazy konzultovat s uvedeným ústředním orgánem státní správy.

Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obecní policii“) upravuje, ve vztahu k této oblasti pouze technickou stránku dopravy osob do příslušných zdravotnických zařízení.

Nicméně podle našeho právního názoru se domníváme, že:

Ad 1)

S ohledem na shora uvedené skutečnosti zdejšímu odboru nepřísluší hodnotit vzájemné vztahy případné spolupráce/nespolupráce zřizovatelů záchytné služby poskytované ve zdravotnickém zařízení - protialkoholní a protitoxikomanická záchytná stanice (dále jen „záchytná stanice“), kterými jsou jednotlivé kraje.

Ad 2), 3) a 5)

Podle ustanovení § 21 odst. 1 tabákového zákona je strážník obecní policie, v rámci své působnosti a za podmínek stanovených jinými právními předpisy, oprávněn vyzvat osobu podle § 20 odst. 1 ke splnění povinnosti podrobit se orientačnímu vyšetření nebo odbornému lékařskému vyšetření.

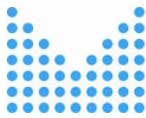
V případě, že strážník obecní policie vyzve osobu k orientačnímu vyšetření nebo odbornému lékařskému vyšetření podle tabákového zákona, přičemž takové vyšetření je pozitivní a jsou splněny podmínky pro umístění takové osoby do záchytné stanice, zajistí obecní policie (strážník) dopravu takové osoby do záchytné stanice (viz § 89c odst. 1 zákona o SZS).

Přitom z § 89b odst. 1 zákona o SZS zároveň plyne, že osoba, které svědčí pobyt v záchytné stanici, tj. je pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky nekontroluje své chování a tím bezprostředně ohrožuje sebe nebo jinou osobu, majetek nebo veřejný pořádek a tuto hrozbu nelze odvrátit jinak, **je povinna se podrobit vyšetření a pobytu v záchytné stanici**, včetně nezbytné péče směřující k zabránění ohrožení zdraví bezprostředně souvisejícího s akutní intoxikací, po dobu nezbytně nutnou, avšak kratší než 24 hodin.

Zároveň však z § 89b odst. 3 zákona o SZS vyplývá, že předmětnou osobu lze umístit do záchytné stanice pouze se **souhlasem lékaře určeného poskytovatelem záchytné služby**. To neplatí, pokud jde o osobu podle **odstavce 2 cit. ust.**

Vzhledem k absenci speciální právní úpravy se domníváme, že na zmíněné případy je nutno aplikovat úpravu obecnou, uvedenou mimo jiné v § 38 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách) – dále jen „zákon o ZS“.

Podle § 38 odst. 1 písm. b) zákona o ZS lze pacienta, **bez jeho souhlasu hospitalizovat, i tehdy, pokud je pod vlivem návykové látky, pokud hrozbu pro pacienta nebo jeho okolí nelze odvrátit jinak.**

Z tohoto důvodu se tedy domníváme, že osobu, o které bylo lékařem Zdravotnické záchranné služby, případně jiným poskytovatelem zdravotní péče rozhodnuto, že splňuje podmínky pro umístění v záchytné stanici, ale její pobyt zde byl odmítnut, by mělo přijmout, za účelem její hospitalizace, jakékoliv jiné odpovídající zdravotnické zařízení, a to zejména v kontextu s § 4 odst. 1 zákona o ZS.

Vzhledem k obsahu úvodní části tohoto stanoviska však důrazně doporučujeme konzultovat předmětnou problematiku s Ministerstvem zdravotnictví. Pokud by Ministerstvo zdravotnictví dospělo k obdobnému závěru, uvedenému v předchozím odstavci, doporučujeme předmětnou otázku předem projednat (z pohledu orgánů obce) s příslušnými zdravotnickými zařízeními, resp. jejich zřizovateli.

Ad 4)

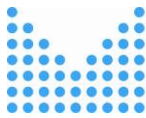
Podle § 89a odst. 1 zákona o SZS je protialkoholní a protitoxikomanická záchytná služba zdravotní službou poskytovanou osobě, která pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky nekontroluje své chování a tím bezprostředně ohrožuje sebe nebo jinou osobu, majetek nebo veřejný pořádek.

Podle odst. 3 cit. ustanovení záchytná služba zahrnuje i vyšetření osoby za účelem zjištění, zda její umístění do záchytné stanice není vyloučeno z důvodů uvedených v **§ 89b odst. 2 písm. a)**, a pobyt v záchytné stanici, včetně nezbytné péče směřující k zabránění ohrožení zdraví bezprostředně souvisejícího s akutní intoxikací.

Důvody pro odmítnutí umístění osoby do záchytné stanice jsou:

- a) **osoba je ohrožena na životě selháním základních životních funkcí, v bezvědomí, s neošetřeným zraněním, s masivním krvácením nebo osobu jeví známky onemocnění bezprostředně vyžadující péči, kterou nelze poskytnout v záchytné stanici, nebo**
- b) je mladší 15 let, nebo
- c) **osoba nesplňuje podmínky pro pobyt v záchytné stanici, protože (například během přepravy k vyšetření a pobytu do záchytné stanice) odezněly příznaky akutní intoxikace.**

Jak vyplývá z výše uvedeného, v případě, že důvody pro odmítnutí umístění osoby v záchytné stanici jsou **důvody zdravotními podle písm. a)**, kdy osoba je ve stavu, který vyžaduje účinné lékařské ošetření v odpovídajícím zdravotnickém zařízení (umístění osob mladších 15 let v záchytné stanici je zákonem o specifických zdravotních službách vyloučeno a v těchto případech se proto § 17b zákona o obecní policii nepoužije vůbec), **dopravu osob** do takového zdravotnického zařízení

není obecní policie oprávněna realizovat, neboť jí to zákon o obecní policii ani žádný jiný zákon neumožňují. Navíc strážník není odborně vyškolen, vycvičen a vybaven k tomu, aby poskytoval specializovanou zdravotnickou pomoc.

Takovou činnost je, v daném případě, oprávněna vykonat **pouze zdravotnická záchranná služba nebo případně zdravotnická dopravní služba**, které jsou, v souladu s § 2 odst. 2 zákona o ZS, poskytovateli zdravotnické služby a za tímto účelem musí být vybaveny odpovídajícími dopravními prostředky (§ 11 odst. 7 cit. zákona).

K problematice „zpáteční“ přepravy osob neumístěných v záchytné stanici uvádíme, že **zákon o obecní policii (§ 17b) ani žádný jiný zákon neukládá obecní policii povinnost převést inkriminovanou osobu do výchozí obce. Všechna oprávnění a povinnosti obecní policie/strážníka týkající se samotné přepravy, resp. s takovou přepravou související se podle zákona o obecní policii vztahují pouze na přepravu osoby do záchytné stanice a nikoliv naopak.**

Zde připomínáme, že předmětem činnosti obecní policie není jakákoliv přeprava osob. Tedy jinak řečeno, obecní policie neposkytuje dopravní služby jako jiné, obvykle podnikatelské subjekty. Proto pro obecní policie žádný zákon nestanoví způsob a výši úhrady takové činnosti, která je vykonávána nad rámec povinností a oprávnění obecní policie. Nicméně jde o činnost, která je zcela v souladu s principy fungování orgánů veřejné moci (dobrá správa).

Na druhou stranu, podle našeho názoru, nedojde k porušení zákona, v případě, že osoba **požádá strážníky obecní policie** o převoz do výchozí obce, odkud byla hlídkou obecní policie přepravena do jiné obce, kde se nachází záchytná stanice. Jak bylo uvedeno výše, strážník však není povinen osobě vyhovět.

Zde musí strážníci obecní policie vyhodnotit na místě všechny důvody, které svědčí v event. prospěch takového postupu. To znamená, že musí zvážit všechny související okolnosti, tj. že osoba například nedisponuje finančními prostředky pro cestu zpátky, je vyčerpána nebo dezorientována tak, že by zpáteční cestu nemusela zvládnout, na místě jsou složité klimatické podmínky apod. nebo existuje jiná překážka na její straně k bezproblémovému návratu.

Pokud se strážníci obecní policie rozhodnou uskutečnit přepravu takové osoby do výchozího místa z důvodu krajní nouze nebo z jiných důvodů, důrazně doporučujeme, s ohledem na eliminaci případných možných budoucích sporů, výhrad apod. ve vztahu k postupu strážníků obecní policie, vyžádat si od předmětné osoby **před zahájením zpáteční přepravy písemné vyjádření** (podpis na příslušném formuláři obecní policie) **obsahující požadavek osoby o dobrovolný převoz služebním autem obecní policie** do výchozího místa (dalším dokladem

o oprávněnosti postupu strážníků obecní policie je rovněž rozhodnutí poskytovatele zdravotnických služeb o odmítnutí přijetí osoby do záchytné stanice).

Chápeme, že získání podpisu inkriminované osoby nebude vždy jednoduchou záležitostí, ale bez takového písemného projevu svobodné vůle (vyjádření) by uskutečnění přepravy „rizikové“ osoby bylo značně problematické.

V případě, že osoba se **nehodlá vrátit do obce**, odkud byla hlídkou obecní policie přepravena do jiné obce, kde se nachází záchytná stanice **nebo strážníky obecní policie nepožádá o zpáteční přepravu**, doporučujeme (rovněž z hlediska ochrany práv strážníků obecní policie) vyžádat si od takové osoby písemné vyjádření (podpis příslušného formuláře obecní policie) v tom směru, že osoba je srozuměna s odmítnutím umístění do záchytné stanice a **že po obecní policii nic dalšího nepožaduje**. I když, jak uvádíme výše, obecní policii žádné zákonné povinnosti po převozu osoby do záchytné stanice nesvědčí, bude tímto způsobem postup strážníka „pro futuro“ odůvodněn jak tímto písemným vyjádřením osoby, tak i rozhodnutím poskytovatele zdravotnických služeb o odmítnutí přijetí osoby do záchytné stanice.

22. 7. 2021